

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИЦИЈУ БЕЗБЕДНОСТИ И АДМИНИСТРАЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ И ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Александра I, на предлог Министра унутрашњих дела, решено је:

да се Д-р. Живку Михајловићу, лекару среза рачанског, округа ужичког, уважи оставка, коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 18. јуна 1902. године, ПМ 6.961 у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Александра I, на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу члана 10. закона о општинама одобрено је решење Државног Савета од 7. јуна ове год., бр. 2545., које гласи:

да се село Велико Село, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од општине топоничке, у срезу пожаревачком, округа пожаревачког, и образује за себе општину под називом: „општина велико-селска“.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 18. јуна 1902. године ПМ 14.412 у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Александра I, на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу члана 10. закона о општинама одобрено је решење Државног Савета од 7. јуна ове год., бр. 2534., које гласи:

да се село Касидо, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од општине барске, у срезу пожаревачком, округа пожаревачког, и да за себе образује општину под називом: „општина касидолска“.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 18. јуна 1902. године, ПМ 14.410 у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Александра I, на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу члана 10. закона о општинама одобрено је решење Државног Савета од 7. јуна ове год., бр. 2535., које гласи:

да се село Боговина, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од општине подгорачке, у срезу бољевачком, округа тимочког, и да за себе образује општину под називом: „општина боговинска“.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 18. јуна 1902. год. ПМ 14.409 у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Александра I, на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу члана 10. закона о општинама одобрено је решење Државног Савета од 7. јуна ове год., бр. 2544., које гласи:

да се село Дрмно, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од општине косточачке, у срезу пожаревачком, округа пожаревачког, и образује за себе општину под називом: „општина дрмска“.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 18. јуна 1902. године, ПМ 14.417 у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Александра I, на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу члана 10. закона о општинама одобрено је решење Државног Савета од 7. јуна ове год., бр. 2.550., који гласи:

да се село Калиште, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од општине батуске, у срезу пожаревачком, округа пожаревачког и образује за себе општину под називом: „општина калишка“.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 18. јуна 1902. године, ПМ 14.413 у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Александра I, на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу члана 10. закона о општинама одобрено је решење Државног Савета од 7. јуна ове год., бр. 2.564., које гласи:

да се села: Скобаљ и М. Крсна раздвоје од општине скобаљске, у срезу подунавском, округа смедеревског, и образују засебне општине под називом: „скобаљска“ и „мало-кршњанска“.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 18. јуна 1902. године, ПМ 14.423 у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Александра I, на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу члана 10. закона о општинама одобрено је решење Државног Савета од 7. јуна ове год., бр. 2.548., које гласи:

да се село Оштрељ, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од општине слатинске, у срезу зајечарском, округа тимочког, и да за себе образује општину под називом: „општина оштрељска“.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 18. јуна 1902. године, ПМ 14.426 у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Александра I, на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу члана 10. закона о општинама одобрено је решење Државног Савета од 7. јуна ове год., бр. 2.539., које гласи:

да се село Живице, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од општине брежанске, у срезу пожаревачком, округа пожаревачког и образује за себе општину под називом „општина живичка“.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 18. јуна 1902. године, ПМ 14.418 у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Александра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а на основу члана 10. закона о општинама одобрено је решење Државног Савета од 7. јуна ове год., бр. 2547., које гласи:

да се село Скробница, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од општине белопоточке, у срезу заглавском, округа тимочког, и да за себе образује општину под називом: „општина скробничка“.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 18. јуна 1902. године, ПМ 14.497 у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Александра I, на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу члана 10. закона о општинама одобрено је решење Државног Савета од 7. јуна ове год., бр. 2533., које гласи:

да се село Берање, по изјављеној жељи својих становника одвоји од општине барске, у срезу пожаревачком, округа пожаревачког, и образује за себе општину под називом: „општина берањска“.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 18. јуна 1902. године, ПМ 14.421 у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Александра I, на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу члана 10. закона о општинама, одобрено је решење Државног Савета од 7. јуна ове год., бр. 2537., које гласи:

да се село Мало Црниће, по изјављеној жељи својих становника одвоји од општине батуске, у срезу пожаревачком, округа пожаревачког, и образује за себе општину под називом: „општина малоцрнићска“.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 18. јуна 1902. године, ПМ 14.420 у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Александра I, на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу члана 10. закона о општинама одобрено је решење Државног Савета од 7. јуна ове год., бр. 1563., које гласи:

да се села: Доње Видово, Чепуре, Шавац, Стриже, Лебине и Текије, по изјављеној жељи својих становника, одвоје од општине стришке, и образују засебне општине и то: прво село „доњо видовачку“, друга два „чепурску“, и последња три „општину стришку“.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 18. јуна 1902. године, ПМ 14.422 у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Александра I, на предлог Министра унутрашњих дела, постављен је:

за благајника министарства унутрашњих дела Јеврем Шишмановић, секретар истог министарства, с платом од 4500 динара на годину.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 21. јуна 1902. године, ПМ 14.712 у Београду.

СТРУЧНИ И НАУЧНИ ДЕО

РЕВОЛУЦИОНАРНИ И ПОЛИТИЧКИ БУНТОВНИЦИ

Од Ч. Ломброзе

Превео Д-р Е. Петронијевић

(Наставак)

Као и сви декласирани, он често мења своје занимање; он декламира против друштва, које неће да премира његове радње или боље рећи његово беспосличје, и рачуна другима у кривицу, што је сам скривио. Томе долази још и то, што га његово чисто класично, на неколико аутора ограничено образовање, у социолошким стварима једва доводи до неколиких страна Прудона и Мишлеа, и његов претерани индивидуализам само још повећава, као што је то био случај и код трибуна од 1789, и у Италији код трибуна С. и Ч. Он прича и најситније ствари из свога личнога живота, он бележи и своје мане у школи и на улици слављене триумфе, и описује фигуру, коју је за време комуне чинио, овако: „Ја не могу бити миран, ја сам ватрен дух; срце ми је увек напрегнуто као да хоће да пукне, грло у жару, ватреним очима ја трчим свуда где могу, у све пријатељске куће, да зовем у помоћ. По појави комуне покушао сам да пишем, али није ишло; мисли су ми сагоревале мозак,

ставови су ми изгледали без вредности“. Ове речи као год и следеће описују снагу његових страсти: „Моја је радост тако велика, да ми изгледа, е ово срце није више моје, којег су тако многе свирене ране изгризле, и као да душа пролетаријата испуњава и надима моје груди“. О писцу Ламрију он је говорио: „Он је све покушао, до просјачења; ја пак напротив не би од буржоа захтевао никада милостињу, већ би му рекао: дајми пара за лебац, иначе ћу те удавити. Пре бих своју главу размрскао о најближи зид, но што би упрљао своју част, коју морам чистије држати од мача“. — Ове речи указују на злочиначке инстинкте, баш као и горе наглашена наклоност ка прљавим изразима, који су се, имајући своје клице у њему, литерарно образованоме, стотруко повећавали међу његовим необразованим друговима.

6. *Морално луди и злочиначке природе.* — У горњем примеру само тиња диспозиција за moral insanity, док то лудило потпуно и страховито избија код Марата, кога је Тен тако мајсторски описао.

Од прилике висок пет стопа, он је имао несразмерно велику асиметричну лубању, забачено чело, косо постављене очи, велике јагодице. Његов је изглед био буран и немиран, његови покрети брзи и неравномерни; лице му је се налазило у непрестаном грчевитом покрету, црна, густа коса била је увек замршена; ход му је био као у играча.

Већ од детињства показивао је безгранично самопрецењивање; то он и сам признаје сасвим искрено у своме Journal de la République française, где пише: Од 5 година хтео сам бити учитељ, од 15 професор, од 18 писац, и од 20 стварачки геније. И додаје: Већ од ране младости моје горео сам од славољубља, страсти, која је у различним периодима мога живота мењала свој предмет, ну која ме ни за тренутак никада није остављала.

Пре но што се је придружио револуцији, покушао је да на научном пољу произведе сензацију

У Единбургу, где се је бавио као учитељ француског, штампао је 1774 свој први рад: „The chains of slavery“ („Окови ropства“), који је год. 1792 сам превео на француски, и који његови биографи држе за „доста рђаво дело политичко“. Годину затим публицирао је у Амстердаму, у три свеске, свој спис: „De l'homme on des principes et des lois, de l'influence de l'âme sur le corps et du corps sur l'âme“, о коме Тен овако суди: „Смеша физиолошких и моралних општих места, рђаво упућених лектира, имена насумце и на случај везаних, произвољних претпоставки без везе, где се доктрине седманјестог и османјестог столећа спајају, не производећи ничега другог до шупљих фраза“. Несразмера његовог духа и његове ванредне сујете, његова ванредна хиперосетљивост, преписивање својих сопствених продуката, све то карактерише његово лудило величине, које се, као код параноичара, поступно спојило са лудилом гонења, које је чинило те је свуда слутио своје непријатеље, док се на послетку код њега није развило потпуно морално лудило, услед кога је год. 1793 захтевао ради јавне безбедности 270.000 глава и спремао се, да их на месту све гилотинира.

А сад ћемо описати још једног модерног Марата (по часописима Sperimentale и Archivio di psichiatria, 1888; мишљења од Мантели-а и Филини-а), који је пронађен у лудници.

Скрик... је рођен 1853 у Фиоренци као син старог оца и младе матере, која је, како изгледа, била епилептична. Он је до своје тринајесте године посећивао различне школе, пошто је често био истериван због несубординације. Дошао је затим у један интернатски завод, где је остао око две године. По смрти матере послат је на једну трговачку лађу, где је већи део своје младости провео. На својим путовањима по Америци наилазио је, како сам прича, на личности (злочинци, петрокекси, нихилисти), које су само још потенцирале његове урођене идеје величине, тако да непрестано мишљаше на то, да различне социјалне слојеве међусобно измири. Кад му је живот на лађи постао досадан, он ју оставља и баца се у спекулације, које му несрећно испадају.

И ако нађе место као комис, он ипак, на супрот захтевима свога новог живота, не напушта идеје о социјалној реформи, и пошто увиди, да му је образовање и сувише оскудно за извођење његових планова, отпочне студирати, читајући Дан-

теа и боље талијанске класике. У ово доба његова живота пада и његово тетовирање лактова, што је вели зато учинио, да би показао, да би пре волео припадати дивљацима, него нашем друштву, коме не признаје право, да доноси законе, право које, по њему, припада једино Богу.

Године 1875 придружи се једној секти, надајући се да ће на тај начин лакше реализирати своје снове, али убрзо је био сит њихових оргија, и кад је видео, да му се све наде изјавиле, тако је изгубио храброст, да је у току од три месеца два пута покушавао самоубиство. У Турину, где га ујак код себе прими, рани овога и његову жену једним бријачем, буде проглашен за душевно болесног, ослобођен и стављен у лудницу. По изласку из ње убије при једној тучи свога једног пријатеља ножем и буде с тога осуђен на 10 година заточења. Кад је чуо пресуду, стропшта се са висине од неколико метара на земљу и сломије лево раме. Проглашен поново за душевно болесна, буде из Туринске луднице пренет у Аверзанску, где остане до 1879. Проглашен понова за здрава, буде преведен у казни завод у Амелији; по издржаној казни дође у Фиоренцу с препоруком на тамошњег префекта, који га смести у побожном асиду монтедоминичком. Изнурен дисциплином и животом, који је водио у побожном институту, увређен у своме самољубљу, успео је, да га отпусте са 50 лира премије.

За последња три месеца 1885 успео је, пошто је више превара учинио, да добије место писара у једној варошкој апотеци. Својим окретним и услужним понашањем задобије лако поверење лекара. Он набави 60 сантиграма морфијума, које прогута, хотећи се тобож убити. Кад су га пажљиво запитали, зашто је хтео себи живот одузети, одговорио је отворено: „Изгубио сам поверење у живот, не могу се ничему више надати од друштва, које ме неће да рехабилитира, које ме шта више и не разуме; јер би иначе био сада велики човек, друштву би био дао друго уређење и увео потпуну социјалну једнакост на место самовољног раздвајања у класе“.

Отпуштен из болнице, писао је Грофу Г. писмо, у коме га је молио за 5000 лира и претио му смрћу; био је затворен у моменту, кад је пошао на пошту да новац прими. — Он је висок 1,60 мет. и тежак 67 килограма, има проређену белим прошарану длаку, густу, црну, праву браду, високо забачено чело, клончаве уши; на десној ушној шкољки налази се један отвор, који води кроз један ходник у слепоочну кост, јако развијене чеоне дупље, веома јако кратковиде очи, нос крив на више и у лево; лице асиметрично; уста прилично велика, недостатак трију сечњака у горњој вилицы.

Потпун недостатак алтруистичких осећања; он сам вели, да нема никаквих пријатеља и остаје сасма равнодушан при помисли на своје родитеље; показује неке извесне наклоности према својим рођацима, али би и њих издао, ако би то налазио за нужно, јер, усамљен и остављен као што је, он се не боји њихове освете. Никада није женско друкчије љубио до чулном љубављу. Жена је за њега проста машина. Он би био готов, да се ожени једном богатом женом, која би га ставила у могућност, да њеним средствима оствари своје социјалистичке идеје и да спасе човечанство. Он верује у Бога и уверен је, да ће ко на земљи пати на другим планетама живити срећније. Морално осећање готово је сасвим угашено. Подсетите ли га на његово дело убиства, он ни трепавицама не макне и не мења фарбу; после кратког времена вели сасма хладно, да су између њега и убијенога постојале диференције политичке и шпекулативне природе.

(Наставиће се)

ТЕЛЕСНЕ И СМРТНЕ КАЗНЕ

КОД СВИХ НАРОДА И У СВИМА ВРЕМЕНИМА

ПРВИ ДЕО. — СМРТНЕ КАЗНЕ

14

Различне ређе смртне казне.

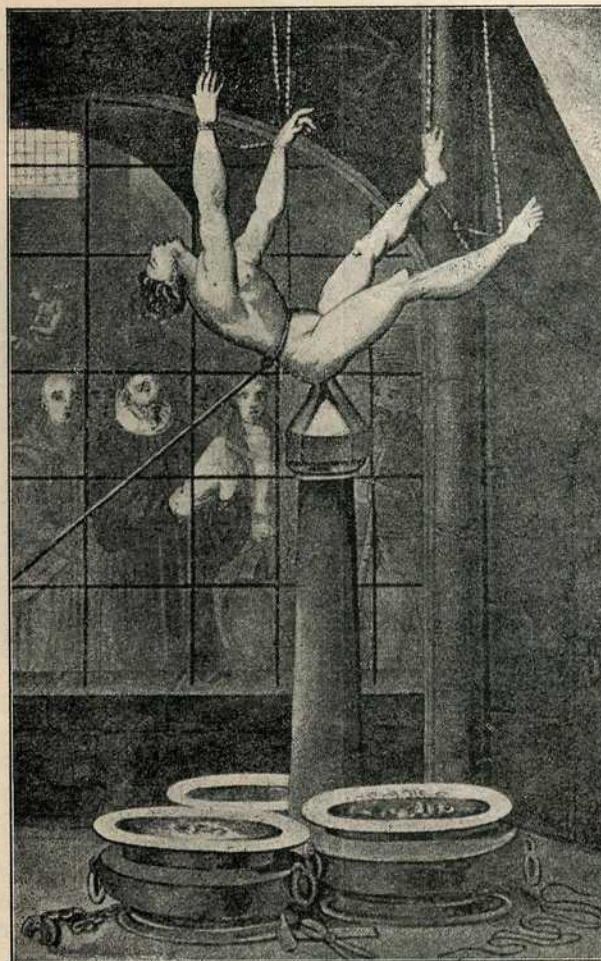
(Наставак)

Страшна Веглија била је у обичају у Италији, и могла је послужити и као мучење, и као смртна казна. Жртву су уносили у јако загрејан простор, и пошто су јој везали и ноге и руке, обрнувши леђа доле, дизали су је горе. Тако је несретна

жртва умирала, љуљајући се. А често су је тако утврђивали да је доње тело било наслоњено на зашиљен колац, од чега је осим мука од врућине, глади и жеђи, долазило осетан телесни бол.

Укопавање живих било је казна много општрија и грознија него закопавање живих, јер код ове казне смрт је наступала брзо, услед угушења, док су се укупани морали мучити читаве дане, јер су већином били само до гуще закопани и да би им продужили муке давали су им да једу и да пију, док их најзад нису црви појели. Нарочито у Турској био је обичај да несретника ушију у свежу крављу кожу и да га тако укопају кожа је брзо трулила, и црви су гризли осуђенога док није испустио душу.

У Риму, нарочито према Хришћанима, примењивали су најбруталније смртне казне. Закивали су тим несретницима дуге, гвоздене јексерер у главу, у плећа, или у груди, или су их дугачким јексером закивали за дрво, те су тако у највећим мукама умирали. Они које су просто пробали мачем могли су хвалити Бога, што су тако „благод“ казном могли испаштати своју Хришћанску веру. Наравно да су ти начини погубљавања, који су примењивани према гоњеним Хришћанима, били више проста убиства него казне.

Сл. 27. — Веглија.

У рату најобичнија смртна казна била је пре вешање о вешала или о какво дрво, а доцније Стрељање из пушака. Код Мухамеданаца су по неки пут осуђене војнике везивали пред топ и кад су га испалили, наравно да је везани био у комаде разнесен. Против побеђених непријатеља примењивали су све могуће начине убијања, и у таким приликама реч није била о казни него да се умлати маса људи без одбране, који су бацили срамоту на славу победилаца.

Остале бестијалности, као што су шведски наштак, који је се нарочито употребљавао у тридесето-годишњем рату, Скалирање и самртно мучење заробљених, што је био обичај код Индијанаца, премлакивање код Хинеза и т. д. не долазе у нашу тему.

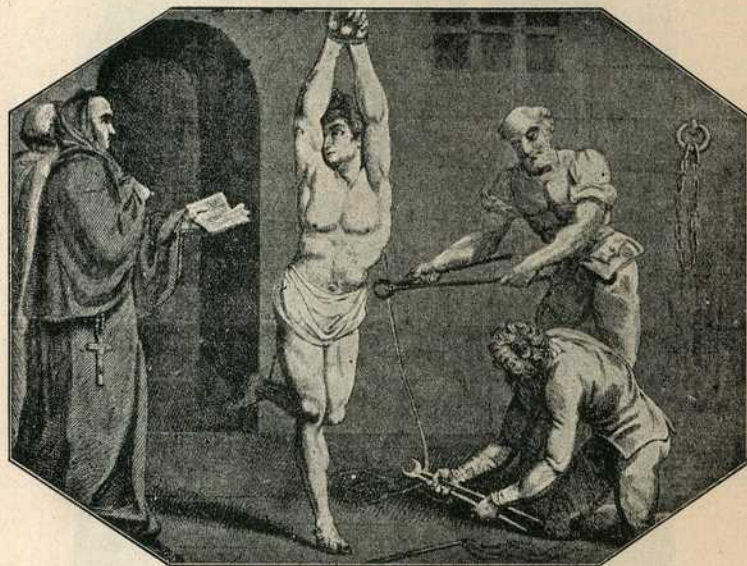
Поштравање смртне казне.

Ма како да су биле тешке и грозне поједине смртне казне, ипак се оне нису увек чиниле довољно страшне и осетне; отуда је законодавство још и преко 18 столећа предвидело читав низ поштравања и додатак казне, који су примењивани кад се преступ показао као нарочито тежак.

Још у далеко старо доба видели смо да је правој казни често предходила нека друга на пр. шипање пре распињања на крст. Па и онде где су казне сасвим самовољно вршене нису се задовољавали простом смртном казном, него су пре тога вршили нечувене телесне злоставе. То су обично били само акти бруталне освете, али се у њима већ смеју гледати предходници доцнијих законских поштравања казне. Ми ћемо овде изнети само она поштравања смртне казне, која су се одржала и после средњег века до у новије доба и која су сматрана за допуштена.

Обично су била ова поштравања: *вучење на губилиште*, *одсецање кајшица*, *чупање меса усијаним кљештима*, *одсецање или чупање језика*, *одсецање руку и ногу*, и још неки додатци казне, који су вршени после извршене смртне казне, на пр. метање лешине на точак, спаљивање лешине и т. д. Ови последњи додатци разликују се од првих тиме, што су они вршени само ради веће срамоте и тиме да застраше, а наравно да нису умножавали муке.

Најстрашније поштравајуће средство било је *чупање усијаним кљештима*. То казнено средство тако је нечовечно и ужасно да по неки пут и сами целати, који су били навикнути да извршују најсурорије казне и да несретнику при мучењу, по свима

Сл. 27. — Чупање усијаним кљештима.

правилима њихове крваве вештине, изврћу и ломе удове — нису хтели да толико пута чупају кљештима колико је суд наредио. У законику Терезијана стоји изречно. *Осуђени да се метне на једна висока кола и проводи га поред божијег дома, који је он покрао, да се уштине један пут усијаним кљештима за груди и онда да се одведе на обично губилиште.*

Чупање језика нарочито се примењивало против оних који су хулили на Бога, или који су језиком грешили, вршило се у старије доба у Германији, пре постанка законика Терезијана.

Вучење на губилиште, које законик Терезијана допушта као поштрење, често се вршило најнечовечије, коњи су просто вукли осуђенога, везаног конопцима, по калдрми. А често је вучење настајало после пошто су преступника чупали кљештима и пошто су му одсекли кајшице коже.

Одсецање кајшица било је такође ужасно поштрење смртне казне. Преступнику су огулили леђа и целат је тада оштрим ножем преко целих леђа начинио два доста дубока, паралелна уреза. Између тих уреза скидали су кожу и пуштали је да виси као један или два кајшица. Наравно да је то причињавало ужасне болове. А често су још у те дуге и крваве ране трпали и со, или друго што год, а у рату већином барут, да би само болови били што већи.

У немачким земљама, бар у Саксонској, у почетку 18-ог столећа примењивали су већином још само вучење на губилиште и чупање кљештима, као поштравање смртне казне.

Колико је велика разлика у праву некад и сад, види се у томе, што се данас онолико исто труде да смртна казна буде са што мање бола, као што су се некад трудили да буде са што више мука. Да поменемо само покушаје погубљавања по-

Сл. 28. — Вучење на губилиште.

моћу електричне струје, које се, нарочито у Америци, непрестано усавршава, али се још није дошло до довољног резултата. Да ли ће се некад електричка струја увести свуд не може се одређено казати, као што није ни физиолошки доказано да електрично погубљење чини преступнику мање болова него одсецање главе.

(Наставиће се)

ПОУЧНО ЗАБАВНИ ДЕО

КАЖЊЕН

КРИМИНАЛНА ПРИЧА ОД Ј. МЕЛОСА

Била је бурна зимска ноћ; киша је јако пљуштала и ударила по прозорима једне куће у средини енглескога места Дартмора, у којој је становао чиновник Ђорђе Капман.

Он је седео у угодној наслоњачи, гледајући како пламти ватра у камину, и изгледало је, да га се непогода на пољу баш ништа не тиче. Ђорђе је Капман био леп човек, од својих четрдесет година; али око танких му се усана протезала једна свирена црта, и очи су му сјајиле као у змије. Поред свега тога, он је био уважена и поштована особа.

Сада узе у руке једне новине и очи му засталоше на једном ступцу, чији је наслов гласио: „Бегство из Дартмора. Један зликовац у слободи!“

Изгледало је, да је та вест јако заинтересовала господина Капмана. Она је даље гласила:

„Кад су се јуче по подне враћали неколики осуђеници са рада у фермама у казамат, на један пут се спусти на земљу густа магла. Три осуђеника улуце ту прилику за бегство, те у бесном трку нападну уњ. Настаде дивљи лов за њима. У правцу, у коме су побегли осуђеници, била је једна шумица, те је сву претражише и нађоше у њој двојицу. Један стане опет бежати у противном правцу, али два чиновника из потере одмах припуцаше. Један га погоди у леђа; он диже руке у вис и паде на земљу мртав. Други осуђеник би после очајничке борбе савладан. — Дотле је трећи осуђеник неприметно бежао. Толики надзорници осуђенички јурили су за њим на неколико миља даљине, неки пешке, неки на коњима, али све залуду — ноћ беше наступила. Побегли је био осуђен на доживотну ро-

бију са тешким радовима, пошто је био оптужен за убиство. Био је висока стаса, крупан и снажан, и називао се именом Жан Курти.“

Г. Капман остави новине с уздахом, саже се и зазвони.

„Припази, да кућа буде ноћас добро затворена, Женкине“ рече он слуги; „читао сам у новинама, да један од осуђеника још није ухваћен; буди, дакле, особито предострожан. Ја те иначе нећу требати ноћас ништа више.“

Кад је слуга отишао, устаде Капман, приђе своме писаћем столу и узео из њега један број „Стандард-а.“ Новине су већ биле искрзане, а датум је био од пре десет година. Поглед му паде на једну notiцу, коју је већ стотинама пута читао, али као да је данас добила за њ нова интереса. Наслов јој је био: „Тајанствено убиство сира Џона Грахама.“ Кад је прочитао, врати новине у сто, па седе опет у крај ватре.

Кад је кроз два сата био намеран да се спрема спавати, зачу на једном спољњем прозору неко чудновато гребане. Он се привуче прозору, али га уплаши јасан ударац и падање парчади прозорскога окна. У истом трену отвори се прозор и уђе у собу једна особа у робијашком оделу.

„Мир! Не мичи се и не вичи за помоћ, или ћеш бити мртав! рече странац опорим, сувим гласом, јер је Капман већ учинио покрет ка звонцету.“

Он се трже, кад је видео уз лице уста револвера.

„Закључај врата,“ продужи незвани гост оштрим тоном, „ако дође ко, не издаји ме, ако ти је живот мио. Ја сам у очајничком положају, и што кажем, то и чиним!“

Капману не остаде ништа друго, већ да слуша, али му је зликовац ишао корак у корак, држећи револвер близу уз њега. Капман је слушао као да је стајао под утиском неких чаролија.

„Морам да променим хаљине — брзо!“ рече осуђеник заповеднички.

„Али —“ рече Капман, коме се храброст почела враћати.

„Нема али, молим,“ прекиде га осуђеник оштро, „дајем ти два минута времена; ако се не вратиш, онда —“

Капман му не даде да доврши и пожури се, да послушно изврши заповест тога особитога госта. Прва му је помисао била да узбуни целу кућу, али неко неодређено осећање уздржа га од тога. Када се вратио у собу, коју тек што беше оставио, виде осуђеника да клечи пред камином и сагорева своје хаљине.

„Мислим, да ће ово одело бити добро. Пре је било некога твоје величине и стаса,“ примети Капман, додајући зликовцу један пар одела од суре летње материје.

Осуђеник у часу промени израз лица и скочи на ноге.

„За име Бога!“ рече он неизмерно чудећи се, и то су моје сопствене хаљине! Како их добро познајем! И у цепу писмо од Розе Ај —; али, велики Боже! Шта значе ове тамне мрље? Крв!“

Поглед му се упре у Капмана, који се повукао као муњом погођен, а лице му се превуче зеленим бледилом.

„Рихард Грахам,“ промуца он и заклеца коленима, тражећи столицу.

„Да, Ђорђе Капмане, ја сам Рихард Грахам, звани Жан Курти, зликовац, човек, који је пре десет година био оптужен, да је убио свога стрица, старога сира Џона Грахама. Ја сам знао, да ћеш ме пре а после познати, ма да сам се од тада у неколико променио, додаде овај с горким осмехом.“

„Сматрали су ме за кривога, као што знаш, продужи он, „па ипак ме то није стало живота, јер је судија дао да превладају олакшавајуће околности; али ме је осудио на живот, који је гори од сваке смрти.“

„Према твојем говору изгледа, да мислиш, да је казна неправична,“ примети Капман, коме се храброст враћала.

„И јесте била! Сам Бог зна, како сам невин, а и ти, Ђорђе Капмане! Ја сам одмах бадио сумњу на тебе, али пошто није било довољно доказа, то сам ја био осуђен место тебе. Моје одело, које је на мало тајанствен начин нестало, говори о томе. Ха, ти дрхтиш, лажљивче, ђаволе, убицо, ја ћу — —“

„Милост, милост,“ повика Капман у највећем страху, јер је Грахамов прст запео револвер.

„Та ти ниси вредан куршума,“ подсмеваше се побегли осуђеник презриво. „Устани, мекушче, и седи тамо за сто.“

Капман слушао опет механички.

„Напиши сад потпуно признање злочина. Почини: „Ја, Ђорђе Капман, признајем овим, да је Рихард Грахам потпуно невин за убиство сира Џона Грахама, који је убијен у вече

8. децембра 1882. године.“ Сад продужи до краја. Дајем ти за то два минута рока.“ — При том седе он на једну столицу преко пута.

Наједан пут диже Капман своју бледу главу, и предаде Грахаму, хартију, коју овај брижљиво прочита.

„Добро,“ рече он, „а сада ми причај, шта је било са Ајлесвортовом. Да ли ти је и код ње упалила подлост?“

„Она верује у твоју невиност, над њом нисам имао никакве моћи.“

„Хвала Богу! А станује ли још у старој кући?“ упита он и диже се са столице.

„Да, али она никада неће бити твоја,“ и брзо се као муња саже да дохвати са стола револвер.

Али је Грахам био бржи и оте му револвер пре но што га је могао окинути.

„Дакле ти се не страшиш опет од убиства, пријатељу?“ рече он хладно. „Боље је место тога лепо да разговарамо. Ја бих радо знао, шта се за последњих десет година десило у свету. Али, човече, ти си већ пола мртав од страха. Дајем ти часну реч, да не мислим да те убијем, то јест, ако...! А сада горим скоро од жеђи; имаш ли штогод — ах да, ето вина и содне воде, то је добро дошло. Колико већ има, од како нисам то уживао.“

Кад је принео чашу устима, осети да га је неко ухватио с леђа. У једном секунду као дивља животиња напао је Капман противника и поче борба на живот и смрт.

Капману пође за руком да избије револвер из руку противника и Грахам имаде муку да отклони револвер од свог противника.

Оба су човека била снажне конструкције, али је Капман надмашавао величином Грахама; овај је опет био спретнији, а десетогодишње робовање само му је појачало снагу.

Хрвали су се жестоко. Побегли је осуђеник био јако блед и на челу су му избиле крупне грашке зноја.

Ђорђе је Капман тешко дисао: али у очима му је био поглед жедан убиства. На један пут му једним покретом пође за руком да ослободи десну руку.

Ђаволаст му се осмех указа на лицу када је пружио руку да ухвати револвер, и у трену ока би успео у томе, да га у том снажно не удари по руци осуђеник.

Борба отпоче новом жестином, јер су оба човека знала, да један од њих мора бити мртав.

Грахам је бивао све слабији; изгледало је, да га напушта снага.

Толико тумарање, па још тридесет и шест сати ништа није окусио.

Дисање му је било тешко и испрекидано, и већ се преминуо, колико ће још моћи да издржи, у том му се нога заплете за једну ногу од столице, те оба човека падоше на земљу. Грахам удари главом о сто и прсну крв по патосу, а лице му беше бледо као у самртника. Али је ипак као смрт прикљештио противника, коме су из очију муње севале.

„Сада си већ мислио, да сам у твојој руци?“ сиктао је он шкрипећи зубима, „али ти си за ме и сувише опасан, да би смео живети“ — ту га прекиде шум од корачања у ходнику, чему следова гласно, заповедничко лупање на вратима.

„Отворите, у име закона!“

Силом лукавства скочи Капман на ноге, а за тим паде на зад, јер се Грахам пожурио вратима и откључао их. Три казаматска чиновника уђоше у собу. Брзо ухватише осуђеника, али на велико своје изненађење, јер не наиђоше ни на какав отпор. Мирно их је гледао Грахам, па рече:

„Јако ми је, да сам вас толико трудио, господе, али није ми ништа друго остајало. Био сам у очајању, те сам се и морао служити очајничким средствима. Али видите — ево мога оправдања, и пружи чиновницима хартију, на којој је било написано Капманово признање.“

У истом тренутку одјекну пуцањ. У забуни је Капман приметно узео револвер са земље и задао себи смртни ударац у главу. Извукао се од земаљске правде.

* * *

„О, Жане! Жане!“

Роза Ајлесворт са сузим очима загрли осуђеника и пољуби му танке, упале усне. А кад јој погледа лице, које је било тако лепо у нежности и дубокој погружености, заборави он на све муке из прошлога живота. Превео Доб. Бакић.

ЗАПИСНИЦИ ИЗ МРТВОГ ДОМА

РОМАН У ДВА ДЕЛА

НАПИСАО Фјодор М. Достојејевски

Превео с руског Јефта Угричић

19

Једном сам, уосталом, видео, како се он озбиљно паљутио. Нису му нешто дали, некакву ствар; нешто су му били закинули. С њиме се свађао један веома снажан осуђеник, високога раста, пакостан, кавгаџија, подсмевало и ни мало страшлив човек, Василије Антонов, из грађанског одељења. Већ су били дуго викали један на другог и ја сам мислио, да ће се ствар свршити много горе од обичнога свађања, јер се Петров, ма да и веома ретко, ипак покадшто тукао и псовао, као најгори међу робијашима. Али овога се пута није тако десило: Петров наједанпут побледи, усне му уздрхташе и помодреше; поче тешко да дише. Он устаде с места и лагано, врло лагано, својим нечујним корацима босих ногу (лети је врло волео ићи босоног) приђе Антонову.

Одједном у целом шумном казамату, где дотле беше силна вика, на мах заћута све; мува би се могла чути, да је пролетела.

Сви су очекивали, шта ће бити.

Антонов му скочи у сусрет; лице му се било сасвим преобразило...

Ја нисам могао више да издржим, те сам изишао из казамата. Очекивао сам, да ћу, пре него што стигнем сићи са степеница, зачути крик закланог човека. Али ствар се и овога пута сврши ничим; Антонов, пре него што је Петров могао и доћи до њега, ћутећи и брзо му добаци спорну ствар. (Тицало се некак нејаштавније стварчице, некаквих подметача испод ока).

Разуме се, после два минута га је Антонов ипак малко испсовао, тек колико да умири своју савест и што је тако требало, да би показао, како се није баш сасвим уплашио. Али на псовке није Петров обраћао никакве пажње, није чак ни одговарао: није била ствар у псовци, а свршила се у његову корист; он је остао веома задовољан и узео је стварчицу себи.

Кроз четврт сахата он је већ по своме обичају лутао по тамници, са изгледом потпуне доколице и као да је тражио, неће ли се гдегод отпочети разговор о чемугод занимљивом, како би ту забо и свој нос и слушао. Њега је, како изгледа, све занимало; али пошто се некак дешавало, да је према свему већим делом остајао равнодушан и сам је тако лутао по тамници без посла, било га је свуда.

Њега би било могуће сравнити и са радеником, са снажним радником, од којег би пуцао посао, али коме међутим не даду посла, и он, ето, у очекивању седи и игра се са малом децом.

Исто тако нисам могао да разумем, зашто он живи у тамници, зашто неутекне? Не би се он премишљао, да ли да бега, само кад би му се то одлучно прохтело. Таким људима, као што је био Петров, влада разум само дотле, док штогод не зајеле. А онда на целој земљи нема више препрека њихо-

вим жељама. И ја сам убеђен, да би он умео веома вешто утећи; обмануо би све, могао би по недељу дана седети без хлеба гдегод у шуми или речном риту. Али по свој прилици он још није пао на ту мисао и није то пожелео *из свег срца*.

Великога размишљања, бог-зна како здравих мисли нисам никада код њега запазио. Такви се људи управо и рађају ради једне идеје, која их целога живота, а да они то и не опазе, ћушка час тамо час овамо; тако се они и потуцају читавог живота, док не нађу себи посла сасвим по својим жељама; али им онда већ и глава није ни зашта.

Покадшто сам се чудило, како то, да такав човек, који је заклао свога старешину због ударца, тако мирно и без противљења у нас леже под батине. Покадшто су га шибили, кад би га ухватили да ради с ракијом.

Као и сви робијаш без заната, он је овда-онда пробао да кријумчари ракију. Али је он и под батине легао као по своме властитоме пристанку, то-јест, као да је увиђао, у чему је ствар; у противном случају ни зашта на свету не би легао, па ма га убили.

Ја сам му се чудило и кад ме је, и поред очигледне своје оданости према мени, поткрадао. То га је спонадало некак непадно. Он је то украо од мене св. Писмо, које сам му дао само да пренесе с једнога места на друго. Пут је био од неколико корачаји, али му је пошло за руком да нађе уз пут кулца, па је продао и новац одмах пропио. Мора бити, да му се било веома прохтело да пије, а већ што му се веома прохтело, то је морало бити испуњено. Ето такав ће и заклати човека за ситницу, да би за то попио гутљај ракије, ма да би га у друго време пропустио и са стотину хиљада.

Увече ми је сам и јавио о покрађи, само без икакве забуне и кајања сасвим равнодушно, као о неком најобичнијем догађају. Пробао сам био, да га добро покарам; а било ме је и жао моје библије. Он је слушао не дражећи се, шта више веома мирно; признавао је да је св. Писмо врло корисна књига, искрено је жалио, што је сад више немам, али нимало није жалио због тога што је украо; гледао је са таквим самопоуздањем, да сам ја места престао карати га. Каране је моје сносио вероватно расудивши, да се то сад и не може бити без тога, да се он не исписује за такав поступак, па онда нека, вели, нек се души одлакне, треба се поушешити, попсовати; али да је, у самој ствари, све то будалаштина, таква будалаштина, да би се озбиљан човек требао стидити и да говори о томе... Мени изгледа, да ме је он уопште сматрао као какво дете, мал те не дечаком, који не схвата ни најпростије ствари на свету.

Ако сам, на пример, ја сам с њиме отпочињао разговор о чемугод осим науке и књига, он ми је, до душе, одговарао, али само као из учтивости, ограничавајући се на најкраће одговоре. Често сам се питао: шта је њему стало до тих књишких знања, о којима ме обично испитује? Дешавало се, да ја за време тих разговора мало-мало па га погледам са стране: да ли се он мени не смеје? Али не; обично је слушао оз-

биљно, пажљиво, ма да, уосталом, не баш сасвим пажљиво, и та последња околност ме је покадшто љутила. Питања је задавао тачно, одређено, али као да се није много дивило од мене добијеним објашњењима и шта више примао их је расејано... Још ми је изгледало, да је о мени донео закључак, не лупајући много главу, да се са мном не може говорити као са другим људима, да осим разговора о књигама ни о чем другом немам појма, нити сам чак способан да појмим, тако да ме не треба ни узнемиравати.

Убеђен сам, да ме је он чак и волео, и томе сам се веома чудило. Да ли ме је сматрао као недорасла, непотпуна човека, да ли је осећао према мени оно особите врсте сажаљења, које инстинктивно осећа свако снажно створење према другом, слабијему, признавши и мене за такво — не знам. И ма да му све то није сметало да ме поткрада, ипак сам убеђен, да ме је, и поткрадајући ме, жалио. „Ах, мислио је он, може бити, пружајући руку ка моме добру, — какав је то човек, који на своју имаовину не може да осигура!“ Али изгледа, да ме је баш зато и волео. Један пут ми је сам казао, некак неочекивано да сам већ и сувише добре душе човек“, и „још сте тако наиван, тако наиван, да човека чак сажаљење спонадне. Само ви, Александре Петровићу, немојте то примити за увреду додаде после неколико тренутака, — ја сам вам то, онако, од срца казао.

С таквим се људима дешава покадшто у животу, да се наједанпут општо и силно истакну и привуку на се пажњу у тренутку каквога значајног, заједничког предузећа или преврата, и на тај начин одједном западну у свој прави, потпуни посао. Они нису људи речи и не могу бити подстрекачи и главни вођи у каквој ствари; али су му они главни извршиоци и отпочињу први. Отпочињу просто, без нарочита клицања, али зато први прескачу преко главне сметње, не размишљајући, без страха, идући право на све опасности, — и сви полете за њима и иду слепо, иду до самог последњег зида, где обично и полупају своје главе.

Ја не верујем, да је Петров добро свршио; он ће у каквогод једном лудом тренутку све одједном свршити, и ако за сада још није пропао, значи, да није дошао његов прави случај.

У осталом, ко зна? Може бити, да ће дочекати и седе власи па сасвим мирно умрети од старости, без цели лутајући тамо-амо. Али, онет ми изгледа, да је М. имао право, кад је говорио, да је ово био најодлучнији човек између свих робијаша.

(Наставиће се)

МРТВАЧКА РУКА

КРИМИНАЛНИ РОМАН

ГЛАВА 6.

„Г-ђа Ласел Тревор препоручује Вам се и моли Вас да је посетите“.

Тек што сам био запалио жигицу за моју лулу, кад ми ту вест донесе нови келнер.

Ја оставим жигицу на страну и упитам зачућен:

»Хоћете ли ми прво казати ко је то«.

»То је дама, која је данас приспела и очекује Вас у Бр. 8.

»Тако! А шта жели та госпођа од мене«.

»То не знам, господине. Она ми је наредила да Вам оставим њену поруку с молбом да одете код ње.«

Ја одем горе, чудећи се у себи зашто ме тражи та мени потпуно непозната дама.

Дочека ме једна висока, отмена дама, која носаше тамно-плаву свилену хаљину, којој је више било место у каквом салону за бал.

Она устаде кад ја уђох, поздрави ме гласом и пријатним осмехом. За тим ми поче говорити:

»Како сте љубазни г. Сутаме, што сте се одазвали мојој молби. Мени је било врло тешко да Вас мучим тим и молим Вас да ми опростите, али је мени преко потребна Ваша пријатељска помоћ. Ја бих Вас лепо молила да ми напишете једно писмо«.

»Ако само будем могао да Вам по жељи учиним«.

Пружајући ми своју десну руку, рече ми она:

»Ја сам моју руку изгубила.«

Обе руке, беху јој до рамена голе и беху лепе форме и веома беле. Дугачке рукавице покриваху их скоро до лаката и ја не могах опазити на којој руци нема шаке.

Она као да погађаше шта мислим, јер ми рече, држећи још опружену десну руку »Ви мислите да је у овој рукавици права рука, али то није, него је вештачка рука. Молим Вас дођите ближе и уверите се«.

Ја се поклоних примећујући да немам разлога да сумњам у њене речи.

»На жалост нисам толико успела да моју леву руку толико извежбам, како бих ја хтела. Ја могу њом мало да шкрабам, али кад треба саставити какво лепо написано писмо, ја морам тражити помоћ од другог. Хоћете ли, из тог разлога, бити данас добри, да ми напишете једно писмо«.

Било је доиста чудновато да се једна дама обраћа тако једном са свим непознатом човеку; ипак јој казах да сам готов да јој учиним по жељи.

Догод сам писао она је непрестано говорила и не прекиде разговор и кад сам свршио писмо.

При том пређе и она на познату тему о тајанственом убиству.

»Морам Вам казати г. Сутаме да сам врло пажљиво пратила у новинама све о оном ужасном убиству у овој кући и морам Вам отворено признати да сам ја нарочито због тога и одседа у овом хотелу.

»Кад је тако онда сигурно имате неки особити укус и налазите онде нешто привлачно, где се обичан човек само грози.

Она се насмеја рекавши »Ја доиста не знам да ли је то тако али ради истине признаћу то само да сам се јакo заинтересовала за Вас«.

Нарочито ударање гласом на реч »Вас« јакo ме зачуди

»Ја сам се брзо одлучила да Вас у овом хотелу потражим и ако будем успела да Вам нешто понудим. Видите како сам искрена«.

Непријатна ми је била та њена отвореност, али ме није вређала.

»Хвала Вам на тој искрености« одговорих ја »и сад кад сте ме познали, смем ли Вас питати шта имате да ми понудите«.

Она се опет насмеја. И ако ми изгледаше чудновата, ипак сам био уверен да је и она крајње раздражена као и ја, и ако је се претварала да са мном само површно разговара.

»Морате имати на уму г. Сутаме да све што се у новинама писало о Вама — а Ви знате да то није мало — ја знам тачно и до најмањих ситница. По томе ми нисмо више непознати једно другом; бар Ви мени нисте. А узгред да Вам кажем и то да сам ја раније познавала једног човека који је се такође звао Сутам.«

Ја опазих да ме непозната оштро посматра и ако је се трудила да то сакрије.

»Ви сте познавали једног човека са мојим именом? То ме доиста интересује.

И не слушајући ме она брзо упита: »Имате ли каквог сродника са Вашим именом?«

»Ја не знам, ма да сигурно има доста људи на свету са мојим именом. Шта је био тај Сутам, кога сте Ви познавали.

Неким равнодушним тоном одговори ми она:

»Тога се једва сећам, јер је било врло давно и као што Ви приметисте, то је име доста често. Хтедох само казати да ми нисмо тако непознати једно другом, као што би се могло мислити по данашњем нашем првом састанку. Смем ли питати да ли још тражите занимања? Читала сам из новина да тражите.«

(Наставиће се)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Један општински писар поставио је ова питања:

а, могу ли ући у гласачки списак она лица, која нису платила свој порез и прирезу на имања, што их имају у другим општинама, а не у оним, у којима стално живе — тако звани страначки порез?;

б, има ли право гласа онај пунолетни син, коме је отац умр'о као старешина куће, а порез још није пренесен на сина, кад отац за живота није исплатио сав порез и прирезу у другој општини?;

в, сматра ли се и војница појединих задругара као неисплаћени порез?; и,

г, да ли се у суму непосредног пореза урачунава гласачу и онај порез, који плаћа у другој општини, ако у оној где живи не плаћа 15 дин. а са овом са стране толико износи — има ли онда право гласа?;

Право гласа не потиче само из испуњавања локалних дужности, н. пр. само према општини.

Оно има свога извора у одговарању општим дужностима према држави и по томе:

а, не могу ући у гласачки списак они који нису платили порез и прирезу, у смислу чл. 32

зак. о општинама, у свима општинама где имају имања и где су задужени;

б, нема права гласа син, умрлога, кад није плаћен порез у суседној општини, што се води на име његовог оца, јер је и његово право гласа везано за заједнички порез, којим је оптерећен умрли му отац;

в, плаћање војнице такође спада у ред извесних дужности према држави, али како је оно везано за извесне личности у задрузи, кад није случај самаца, и задруге се тиче у толико, што се према општем њеном порезу распоређује, налазимо, да би њено неплаћање имало да спречи само право гласа онога члана, који војницу плаћа, а не и осталих задругара; и,

г, кад неко плаћа у својој општини непосредног пореза н. пр. 10 динара, а у суседној 5 дин. па је сав тај порез платио, он има права гласа у општини, у којој стално живи.

Писари општина: винске и драговске, независно један од другог, поставили су ово питање:

»Треба ли наплаћивати у опште, и ако треба онда коју таксу за пресуде, које изричу председници општина и кметови појединих села по чл. 107 и 108. закона о општинама.«

И по величини осуде а и иначе по свему, кривице ове долазе у ред иступних кривица, и казне се по званичној дужности.

Према томе, и за њих треба наплаћивати таксу из т. 87 а зак. о таксама.

Писар општине таковске тражио је обавештење:

»Може ли општински суд, кад извршује своју пресуду, донесену по трећој части кривичног законика, којом је неко осуђен на плаћање новчане казне, накнаде штете и осталих трошкова, извршити ову онако исто, као што се извршују пресуде већих судова за преступна и злочина дела, или мора водити рачуна о благодејању из §. 471. грађ. суд. поступка«.

Само питање није јасно постављено, јер је узет само овај један облик, у коме се оно може јавити, на име, кад се пресудом осуђује и на новчану казну и на накнаду штете.

Како се оно, међутим, јакo разликује кад није у питању и накнада штете, то ћемо ми и обавештење дати за оба случаја.

Дакле:

Ако је неко осуђен само на новчану казну без накнаде штете, па ова пресуда има да се изврши, онда ћемо место одговора изнети распис господина Министра унутрашњих дела, од 12. марта 1891 год. ПБр. 3631, који згодно одговара на постављено питање, а који гласи:

«У ствари примене казне по III части казненог закона, могу наступити ова два случаја: а, да неко буде осуђен на затвор, па да тражи замену новцем по §. 315. поменутог закона; или

б, да буде осуђен на новчану казну, па да изјави, да ју не може платити.

Услед питања и т. д. даје се овај упут:

1, сваки иступник, осуђен било на затвор или на новчану казну, има права да моли, да му се изречена казна замени другом — затвор новчаном казном и ова затвором, ако то већ судећа власт није напред у одлуци условила.

2, осуђени на новчану казну не морају исту, према томе, да плаћају, ако неће, него им се ова може заменити затвором по сраз-

мери изреченој у §. 316. казн. законика, као што обрнуто, затвор може бити замењен новчаном казном по сразмери §. 315. Није, дакле, условљено као за преступе по §. 28. пом. законика, да се новчана казна мора наплатити по пресуди из имања осуђеног и преко његове воље, до мере, која је тамо означена⁶.

Овако, дакле, ваља поступати кад је у питању наплата само новчане казне.

Кад је, пак, у питању и накнада штете, која је кривичном пресудом досуђена, онда се она може наплатити из целокупне имовине осуђеног, ако су испуњења учињена из користољубља т. 16. §. 471. грађ. с. поступка.

Не треба губити из вида то, да општински судови могу вршити само продају покретности за горње случајеве, а ако би се пресуда имала извршити из непокретног имања, ствар би се имала предати полицијској власти.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ТРАЖИ СЕ

Јованка удова Милорада Радосављевића, из Врање, за кријумчарење цигарпапира, кажњена је пресудом начелства окр. врањског од 24. новембра 1899 г. № 1742. Па како је Јованка отумарала негде да избегне казну, Начелство окр. врањског актом Бр. 4241 моли све полиц. и општинске власти да је у своме кругу потраже и нађену њему спроведу. УБр. 18340. Јованка има 40 год., сувоњава је, висока, лица дугог, очију и косе плаве.

ПОТЕРЕ

Јован Стојановић, из Големог Села, ср. пољничког, бив. осуђеник, опасан зликовац, окривљен је за крађу стоке и покушај убиства, побегао је испред спроводника и незна се где се сад налази. Он је средњег стаса, дежмекаст, лица округлог, косе црне ретке, на врху главе ћелав, очију црних, погледа зликовачког, обрва црних, бркова црних малих, браду брија. На себи је имао црне нове сукнене чакшире, са гајтанима шумадиског кроја, црни сукнени копоран, на ногама шарене сељачке чарапе и опанке са кајишима, на глави није имао капе, јер му је при бегању спала.

Моле се све полицијске власти да Јована, живо у своме реону потраже и, нађеног спроведу начел. окр. врањског, с позивом на Бр. 7826, или Управи гр. Београда № 18339.

Шарл — Цезар Шредер — Мертене — Си-мене — Штајн, и т. д. рођен у Хамбургу 10. априла 1870 год. издаје се за трговца, извршио је 16. септембра пр. год. једну опасну крађу у Менца и побегао у свет, однев са собом знатну количину папира од вредности.

По што је **Шредер** изврстан пијаниста, то је доста вероватно, да сада концертује по већим варошима јевропским у друштву са својом метресом и саучесницом **Елизабетом Небер**, рођеном 16. јануара 1880 год. у Берлину.

Сем ове кривице, **Шредер** је окривљен и за многе друге опасне крађе извршене у Магденбургу, Касену, Колоњи и другим местима у

великом војводству хасенском, а у друштву са Арманом Харменсом, који се већ налази у затвору.

За **Шредером** и миосницом му **Елизабетом** наређује се живо тражење. У случају проналаска, треба их ухватити, претрести и затворити, па о свему одмах известити мин. унутр. дела. Потерница истражног судије из Менца датирана је под 5. тек. мес. ЈБр. 4371—91.

Емил — Феликс Вермо, рођен у Бриселу 19. јануара 1863. проверио је 12. тек. месеца (по новом) 150.000 динара у разним папирима своје принципалу Лују Далману, банкеру из Брисла и побегао. Лични опис бегунчев овакав је: висок 1.70 м., косе и обрва црних, браде црне и шпичасте, носа спљоштена, очију великих и црних, боје лица црнкасте, погледа оштрог, хода чврстог, развијености слабе, говори перфектно француски и фламански.

Међу провереним папирима од вредности, налазе се:

Rente française: 5 titres de 10 francs de Rente, n. 552287 à 91.

Id. 5 titres de 30 francs de Rente, n. 1012232 à 36.

15 obligations Madrid-Saragosse, 3 p. c.: n. 1034541 à 51, n. 1053156 et 57, n. 633719, 1034519.

140 Varsovie-Vienne, actions de jouissance: №. 206, 292, 349, 854, 1165, 1243, 1366, 1887, 1913, 2177, 2183, 3255, 3572, 4246, 4849, 6196, 6325, 3432, 6661, 6894, 7070, 7250, 7263, 7295, 7314, 7376, 7472, 7480, 7583, 7714, 7890, 8034, 8747, 8831, 9450, 9811, 9846, 10259, 10916, 11081, 11094, 11510, 11589, 11880, 12065, 12141, 12168, 12208, 12212, 12711, 12726, 12727, 12776, 12788, 12823, 12969, 13169, 13171, 13563, 15520, 16039, 16300, 16360, 17294, 17412, 17416, 19124, 19128, 19332, 19739, 19920, 19921, 19999, 20029, 20059, 20174, 20385, 21025, 21038, 21045, 21076, 21177, 21358, 21538, 21941, 22070, 22128, 22494, 22602, 22687, 23124, 23127, 23454, 23464, 24035, 24050, 24055, 24068, 24071, 24759, 25316, 26054, 26308, 27338, 28826, 28860, 28867, 29236, 29678, 29817, 29835, 29909, 30187, 30431, 31764, 33027, 33031, 33036, 33037, 33666, 33767, 34106, 35457, 35739, 35921, 38034, 38772, 40536, 41423, 41425, 41446, 41600, 42234, 42348, 43343, 44321, 44393, 45645, 45746, 47619, 47784.

17 obligations Pampelune: n. 36694, 50723, 55421, 55425, 55428, 55430, 55453, 58951 et 52, 84222, 110022, 121400, 140277, 140279, 140282, 199444, 501723.

38 lots tures: n. 4149018 et 19, 4490005, 4490064, 4490066 à 68, 4562617, 4562618 et 19, 4565508 à 11, 4565429 à 50, 4565701, 4568852.

5 litres de 1,000 fl. Hongrois 4. p. c., janvies-juillet: n. 82216, 202437, 202461, 344871, 402275,

2,100 fl. Hongrois 4 1/2 p. c., août-février: s. 2130 n. 10465. s. 7 n. 37, s. 28540 n. 11-20.

Истражни судија из Брисела потерницом својом Бр. 8726, моли све полиц. власти да бегунца Емила, у случају проналаска, ухвати, претресу и притворе: па о томе одмах известе министарство унутрашњих дела.

Садржај: I. Службени део. — II. Стручни и научни део: 1) Революционарни и политички бунтовници; 2) Телесне и смртне казне. — III. Поучно забавни део: 1) Кажњен; 2) Записници из мртвог дома; 3) Мртва рука. — IV. Поуке и обавештења. — V. Службене објаве: Тражи се; Потере.